

však kdyby byl dával výstražná znamení. Za tohoto stavu věci dospívá pak rozsudek bez právního omylu nejen k závěru, že si obžalovaný musil býti vědom své nedbalosti a porušení oněch zákonných předpisů, nýbrž i k závěru, že obžalovaný mohl předvídati (nahlížeti) též, že svým jednáním ohrožuje lidskou bezpečnost. Bylo proto zavrhnouti zmateční stížnost jako bezdůvodnou.

Čís. 3504.

Ke skutkové podstatě zločinu křivého svědectví (§ 199 a) tr. zák.) se nevyžaduje konkrétní ohrožení vykonávání spravedlnosti, stačí ohrožení abstraktní, že svědek udal před soudem vědomě nepravdu, aniž by záleželo na tom, zda se křivé svědectví vztahovalo ke skutečnostem rozhodným či nerozhodným.

Svědék, jenž potvrdil při ústním jednání v civilním sporu před soudem nepravdu, stává se odvoláním nepravdivých údajů v jeho svědecké výpovědi beztrestným jen, odvolal-li je před formálním ukončením svého výslechu; výslech je formálně ukončen, jakmile svědek potvrdil po svém výslechu ústně správnost své protokolované svědecké výpovědi, jež mu byla předložena k nahlédnutí nebo přečtena (§ 343 odst. 2 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 31. května 1929, Zm I 258/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 6. března 1929, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., nelze přiznati oprávněnost. Stížnost je především na omylu, majíc za to, že v jednání kladeném obžalované za vinu nelze spatřovati skutkovou podstatu zločinu podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák. již proto, že obžalovaná později opravila své nepravdivé údaje, jež učinila podle napadeného rozsudku jako svědkyně pod přísahou dne 19. října 1927, a to jednak písemným podáním, jednak při svém opětném svědeckém výslechu před tímž soudem v tomtéž civilním sporu. Svědek, jenž potvrdil při ústním jednání v civilním sporu před soudem nepravdu, stává se odvoláním nepravdivých údajů v jeho svědecké výpovědi obsažených beztrestným jen tenkrát, odvolal-li je před formálním ukončením svého výslechu. Názor zmateční stížnosti, že křivé svědectví vydané v civilním sporu před soudem stává se beztrestným i tenkrát, odvolal-li je svědek sice teprve po formálním ukončení svého výslechu, ale přece ještě před skončením řízení u procesního soudu, a zabránil-li tím tomu, by stál utrpěl škodu na svém právu zvědět od svědků pravdu, je podle toho nesprávný. Výslech svědka slyšeného při ústním jednání v civilním sporu před soudem je formálně ukončen, jakmile svědek potvrdil

po svém výsledku ústně správnost své protokolované svědecké výpovědi, jež mu byla předložena k nahlédnutí nebo přečtena (§ 343 odst. 2 c. ř. s.). Podle skutkových zjištění napadeného rozsudku prohlásila obžalovaná při ústním jednání ze dne 19. října 1927 po svém svědeckém výsledku, že nečiní námitek proti správnosti protokolu sepsaného o její svědecké výpovědi, a odvolala své nepravdivé údaje teprve, když byl znalec z oboru písma slyšený při ústním jednání ze dne 27. ledna 1928 před tímž soudem podal svůj posudek v ten rozum, že srovnávaná jím písma (totiž písmo na korespondenčním lístku a písmo obžalované) pocházejí určitě z téže ruky, prohlásivši v podání došlém dne 6. února 1928 k procesnímu soudu, že byla pisatelkou onoho korespondenčního lístku a že opravuje v tomto směru svou svědeckou výpověď, a doznávši při svém opětovém svědeckém výsledku při ústním jednání před tímž soudem a v téže sporné věci dne 30. dubna 1928, že při svém prvním výsledku tvrdila, že žalovanému žádný lístek nepsala, ač to pravdou nebylo. Podle toho, co uvedeno, nemůže toto opětovné odvolání nepravdivých údajů, k němuž došlo teprve po formálním ukončení svědeckého výsledku obžalované ze dne 19. října 1927 sprostiti obžalovanou zodpovědnosti za křivé svědectví vydané jí pod přísahou před soudem. Skutečnost stížností v této souvislosti zdůrazňovaná, že svědecký výslech obžalované ze dne 30. dubna 1928 byl pokračováním ve výsledku ze dne 19. října 1927, nemůže na tom nic měniti, ježto posléze zmíněný výslech byl podle toho, co uvedeno, dne 19. října 1927 formálně ukončen.

Další námitku stížnosti, že otázka týkající se onoho korespondenčního lístku byla pro civilní spor nerozhodná a tudíž zbytečná, takže neměla býti procesním soudem vůbec připuštěna, jest označiti za právně bezpodstatnou. Křivé svědectví trestá se sice proto, že ohrožuje vykonávání spravedlnosti, avšak ke skutkové podstatě zločinu křivého svědectví podle §§ 197, 199 a) tr. zák. se nevyžaduje konkrétní ohrožení vykonávání spravedlnosti, nýbrž stačí ohrožení abstraktní, jež je podle povahy věci dáno již tím, že svědek, jenž je povinen udati při výsledku před soudem podle svého nejlepšího vědomí a svědomí čistou pravdu, potvrdil vůbec nepravdu. V důsledku toho vyhledává se ke skutkové podstatě onoho zločinu jen, aby svědek udal před soudem vědomě nepravdu. Na soudu jest, by hodnotil svědectví. Zda se křivé svědectví vztahovalo ke skutečnostem rozhodným nebo nerozhodným, je tudíž s hlediska § 199 a) tr. zák. lhostejno. Tvrdí-li dále stížnost v této souvislosti, že přesvědčení obžalované o úplné bezvýznamnosti řečené otázky bylo tak hluboké, že si nemohla býti vědoma toho, že nepravdivou odpovědí na danou jí otázku mohla by se dopustiti trestného činu, neprovádí tím číselně uplatňovaný důvod zmatečnosti po zákonu, poněvadž se nedrží skutkových zjištění rozsudku, jak by při správném provádění hmotněprávního zmatku činiti měla, nýbrž vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného (§ 288 odst. druhý čís. 3 tr. ř.). Ostatně poukazují tyto vývody stížnosti jen k trestněprávnímu omylu obžalované, jímž se podle § 3 tr. zák. nikdo nemůže omlouvat. Namítá-li posléze zmateční stížnost, že obžalovaná neměla úmyslu podvésti soud, nýbrž chtěla jen zabrániti hněvu rodičů, jimž před tím

řekla, že onen lístek nepsala, stačí k tomu poznamenati, že se ke skutkové podstatě zločinu kladeného obžalované za vinu vyžaduje po stránce subjektivní jen, by si byl pachatel toho vědom, že vypovídá jako svědek před soudem pod přísahou nepravdu, a že ve stížnosti zdůrazňovaná pohnutka k činu nemůže na skutkové podstatě zločinu kladeného obžalované za vinu nic měniti. Bylo tudíž zavrhnouti zmáteční stížnost jako dílem neodůvodněnou, dílem po zákonu neprovedenou.

Čís. 3505.

Pro trestnost podněcování k násilnému nastolení diktatury dvou stran (dělníků a rolníků) s hlediska § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky je lhostejno, že pachatel hlásal jen program politické strany; i taková činnost je dovolena jen v mezích platných zákonů trestních.

(Rozh. ze dne 4. června 1929, Zm I 133/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 16. ledna 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů :

Po věcné stránce (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) namítá stěžovatel, že ve výroku »ať žije vláda rolníků a dělníků« nelze vůbec spatřovati nic trestného, poněvadž prý je v podstatě jen veřejným hlásáním programu komunistické strany ve státě dovolené; nelze prý takové výroky trestně stíhati již pro nedostatek trestného vědomí pachatele, který prý nemůže si býti vědom, že se dopouští něčeho trestného, hlásaje veřejně program politické strany a získávaje jí stoupence. Zmateční stížnost přehlíží jednak, že rozsudek shledává podněcování k páchání zločinu podle § 1 zák. na ochr. rep., t. j. k násilnému nastolení diktatury dvou stran, nejen v závěrečných slovech řečnickových »ať žije vláda rolníků a dělníků« (jež rozsudek vykládá jako projev podněcující k násilnému zavedení diktatury dělníků a rolníků ve státě a důsledkem toho k odstranění nynější státní formy demokraticko-republikánské), nýbrž i v ostatním obsahu řeči, jímž podle přesvědčení soudu obžalovaný podněcoval k odstranění nynější vlády jako představitelky demokraticko-republikánské formy státní a tudíž i této státní formy samé, a to násilím, ježto vyhrožoval, že dělnictvo »pozvedne pěst«, že »použije i jiných prostředků (rozumí se, než mírných a parlamentárních), by dosáhlo tohoto cíle. Vychází-li se z celého obsahu rozsudku a ze zjištěného smyslu výroku, nelze v pořadí řeči obžalovaného pod trestní ustanovení § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. shledati právní omyl. Obžalovaného neomlouvá, že hlásal »jen program strany«, poněvadž i taková činnost jest dovolena jen v mezích platných trestních zákonů, nehledíc ani k tomu, že odstranění demokraticko-republikánské formy státní prostředky násilnými jest sotva doznáním programem strany komunistické. V druhé řadě namítá zmáteční stížnost podle čís. 10 § 281 tr. ř., že prý pouhý výrok »ať žije vláda rolníků a dělníků«, lze podřaditi nej-